

การศึกษาการจัดการชั้นเรียนของครูอนุบาลในกรุงเทพมหานคร

นางสาว อุทุมพร พรายอินทร์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ภาควิชาประถมศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2542

ISBN 974-333-706-7

ลิขสิทธิ์ของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF CLASSROOM MANAGEMENT OF PRESCHOOL TEACHERS
IN BANGKOK METROPOLIS

Miss Utumporn Prai-in

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Early Childhood Education

Department of Elementary School

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 1999

ISBN 974-333-706-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์   การศึกษาการจัดการชั้นเรียนของครูอนุบาลในกรุงเทพมหานคร
โดย   นางสาวอุทุมพร พรายอินทร์
ภาควิชา   ประถมศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พูนสุข บุญยสวัสดิ์

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ ศรีบรรณพิทักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. อุดมลักษณะ กุลพิจิตร)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พูนสุข บุญยสวัสดิ์)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วรณี ศรีโชติ)

อุทุมพร พรายอินทร์ : การศึกษาการจัดการชั้นเรียนของครูอนุบาลในกรุงเทพมหานคร
(A STUDY OF CLASSROOM MANAGEMENT OF PRESCHOOL TEACHERS IN
BANGKOK METROPOLIS) อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พูนสุข บุญยสวัสดิ์,
138 หน้า ISBN 974-333-706-7

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการจัดการชั้นเรียนของครูอนุบาลใน
กรุงเทพมหานคร ด้านการป้องกันปัญหาและการแก้ปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ตัวอย่าง
ประชากรเป็นครูอนุบาล 350 คน จากโรงเรียนสาธิต โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ
ประถมศึกษาแห่งชาติ โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร และโรงเรียนอนุบาล
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การจัดการชั้นเรียน ด้านการจัดสภาพห้องเรียน พบว่า ครูอนุบาล จัดบรรยากาศใน
ชั้นเรียนมากที่สุด รองลงมา คือด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านการจัดพื้นที่ การจัดบรรยากาศในชั้น
เรียน จัดให้มีความสัมพันธ์ที่เป็นมิตรระหว่างเด็ก ๆ การจัดวัสดุและอุปกรณ์มีการจัดวางอย่างมี
ระบบและอยู่ในระดับความสามารถของเด็กในการช่วยเหลือตนเอง
2. การจัดการชั้นเรียน ด้านการป้องกันปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม พบว่า ครู
อนุบาล ส่วนใหญ่ใช้การชมเชยเมื่อเด็กมีพฤติกรรมที่เหมาะสม และจัดกิจกรรมที่น่าสนใจ
3. การจัดการชั้นเรียน ด้านการแก้ปัญหาพฤติกรรมไม่เหมาะสม พบว่า ครูอนุบาลให้
ความสำคัญและปฏิบัติโดยใช้วิธีการเตือนและการเปลี่ยนสภาพแวดล้อม โดยเข้าไปใกล้ ๆ เด็ก
ให้รู้ตัว ทบทวนข้อตกลง และเพิ่มสิ่งที่ดึงดูดใจ

ภาควิชา ประถมศึกษา

สาขาวิชา การศึกษาปฐมวัย

ปีการศึกษา 2542.....

ลายมือชื่อนิสิต.....อุทุมพร พรายอินทร์

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....อุทุมพร พรายอินทร์

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

##3972528627: MAJOR EARLY CHILDHOOD EDUCATION

KEY WORD: CLASSROOM MANAGEMENT / PRESCHOOL TEACHERS / BANGKOK METROPOLIS

UTUMPORN PRAI-IN: A STUDY OF CLASSROOM MANAGEMENT OF PRESCHOOL

TEACHERS IN BANGKOK METROPOLIS. THESIS ADVISOR: ASST.PROF.

POONSOOK PUNYASVASTI, 138 pp. ISBN 974-333-706-7

The purpose of this research was to study classroom management of preschool teachers in Bangkok metropolis in preventing management problems and resolving problems. The research samples of 350 preschool teachers in Bangkok were randomly selected.

The research findings were as follows :

1) Classroom management on the room organization : the preschool teachers were found to organize classroom climate the most by creating a positive interaction among children; next was the organization of a system for arranging equipments, materials, and utilization of space; and supporting children's ability to help themselves.

2) Classroom management on preventing misbehaviors : most preschool teachers were found to use praise when children exhibited appropriate behaviors and to arrange interesting activities.

3) Classroom management on resolving misbehaviors : preschool teachers were found to give an importance to practice by utilizing reprimand, environmental change, moving closer to the children, going over the classroom rules, and adding attractive materials.

ภาควิชา ประถมศึกษา

สาขาวิชา การศึกษาปฐมวัย.

ปีการศึกษา 2542.....

ลายมือชื่อนิสิต..... *อุทุมพร พรายนทร์*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *อ.สุวิทย์ ปุณณวัฒน์*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยดีโดยความอนุเคราะห์ และการสนับสนุนของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พูนสุข บุญสวัสดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำแนะนำในการทำวิจัย ด้วยดีมาตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งอย่างยิ่ง ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยได้รับความกรุณาจากรองศาสตราจารย์ ดร. อุดมลักษณ์ กุลพิจิตร ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วรณีย์ ศิริโชติ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ดำเนินการสอบวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งกรุณาให้คำชี้แนะที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัย และ ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน ที่เสียสละเวลาในการตรวจเครื่องมือและให้คำแนะนำช่วยเหลือ จึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ท้ายนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณ คุณตา คุณยาย แม่ ญาติพี่น้อง ที่ให้การสนับสนุน ขอบคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ และน้อง ๆ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่ให้การสนับสนุนและกำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ขอขอบคุณพัฒนา พวงมาลี ที่กรุณาสละเวลาช่วยพิมพ์วิทยานิพนธ์เล่มนี้จนเสร็จเรียบร้อย

อุทุมพร พรายอินทร์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	จ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
1.3 ขอบเขตของการวิจัย.....	5
1.4 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	6
1.5 วิธีดำเนินการวิจัย.....	6
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
2.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กอนุบาล.....	10
2.2 บทบาทหน้าที่ของครูอนุบาล.....	20
2.3 การจัดการในชั้นเรียน.....	26
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	68
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	70
3.1 ประชากรและตัวอย่างประชากร.....	71
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	72
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	75
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	76
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	77
5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	102
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	103
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	105
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	109

สารบัญ (ต่อ)

รายการอ้างอิง.....	110
ภาคผนวก	114
ภาคผนวก ก	115
ภาคผนวก ข	116
ประวัติผู้วิจัย.....	138

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 จำนวนโรงเรียน และตัวอย่างประชากรที่ตอบแบบสอบถามและ ที่ผู้วิจัยสังเกตและสัมภาษณ์ แยกตามสังกัด.....	71
ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของครูอนุบาลที่ตอบแบบสอบถามและครูอนุบาล ผู้รับการสังเกตและสัมภาษณ์ จำแนกตามเพศและอายุ.....	78
ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของครูอนุบาลที่ตอบแบบสอบถามและครูอนุบาล ผู้รับการสังเกตและสัมภาษณ์ จำแนกตามวุฒิการศึกษาและสาขาวิชาที่จบการศึกษา...	79
ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของครูอนุบาลที่ตอบแบบสอบถามและครูอนุบาล ผู้รับการสังเกตและสัมภาษณ์ จำแนกตามประสบการณ์การทำงานและระดับชั้นที่สอน...	80
ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของครูอนุบาลที่ตอบแบบสอบถามและครูอนุบาล ผู้รับการสังเกตและสัมภาษณ์ จำแนกตามหลักสูตรที่ใช้ในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนและความพอใจในการสอน.....	81
ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของครูอนุบาลที่ตอบแบบสอบถามและครูอนุบาล ผู้รับการสังเกตและสัมภาษณ์ จำแนกตามการเตรียมการและการสนับสนุน การเตรียมการก่อนเปิดภาคเรียน	82
ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของครูอนุบาลที่ตอบแบบสอบถามและครูอนุบาล ผู้รับการสังเกตและสัมภาษณ์ จำแนกตามความสนใจ ประสบการณ์ในการเข้ารับ การอบรม และความสำเร็จในการคุมชั้นเรียน.....	83
ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของครูอนุบาลที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ สภาพทั่วไปของห้องเรียน ด้านการจัดพื้นที่ วัสดุอุปกรณ์ และสภาพบรรยากาศ.....	84
ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของครูอนุบาลที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ หลักการที่สำคัญในการจัดการชั้นเรียน.....	86
ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของครูอนุบาลที่ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับ วิธีการที่ใช้ในการจัดการชั้นเรียน.....	87
ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของครูอนุบาลที่ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับ ปัญหาในการจัดการชั้นเรียน.....	88
ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของครูอนุบาลที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดปัญหาพฤติกรรมไม่เหมาะสม.....	89

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของครูอนุบาลที่ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับ วิธีการปฏิบัติเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมไม่เหมาะสม	92
ตารางที่ 14 จำนวนและร้อยละของครูอนุบาลที่ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับ วิธีการปฏิบัติ เพื่อแก้ปัญหามาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน.....	93
ตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสังเกต ตามช่วงกิจกรรมต่าง ๆ ด้านการป้องกันปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม.....	95
ตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสังเกต ด้านสภาพทั่วไป.....	98
ตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสังเกต ตามช่วงกิจกรรมต่าง ๆ ด้านการแก้ปัญหามาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม.....	100